

LATVIJAS APDROŠINĀTĀJU ASOCIĀCIJA

Apdrošināšanas knifi digitālajā laikmetā un «Pirmie soļi apdrošināšanā»

Jānis Abāšins

Konference skolotājiem «Vai dzīvei virtuālajā realitātē nepieciešama finanšu pratība?»

24.08.2022.

Saturs

■ Kas ir apdrošināšana	3
■ Apdrošināšanas tirgus Latvijā	6
■ Digitalizācija	12
■ Metodiskais materiāls «Pirmie soļi apdrošināšanā»	14

Kas ir apdrošināšana?

- Savu risku apzināšanās
- Rūpes par savu budžetu – iespējamo izdevumu samazināšanas plāns
- Rūpes par savu laiku – sava laika un rūpju samazināšanas plāns
- Rūpes par saviem tuviniekiem – tuvinieku izdevumu un rūpju samazināšanas plāns
- Rūpes par savu mantu – iespēja saglabāt sava īpašuma vērtību
- Polises iegāde ir tikai pēdējais solis!

Cik daudzveidīga ir apdrošināšana

Dzīvība – tās ir rūpes par tuviniekiem un uzkrāšanas iespēja

Veselība – lai spētu rūpēties par savu veselību

Īpašums – pret uguns, ūdens, zagļu, vētru u.c. riskiem

Auto – pret sava auto bojājumiem (KASKO)
un pret to, ko nodari citiem (OCTA)

Cik daudzveidīga ir apdrošināšana

Ceļojumi – transports, avio, bagāža, nelaimes gadījumi, Covid-19

Uzņēmējdarbība – īpašums, krājumi, garantijas, sējumi...

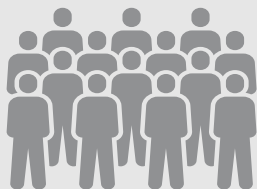

Digitālā vide – pret kibernoziegumiem, kā datu nozagšana, iekārtu bojāšana, biznesa ietekmēšana

Atbildība – par zaudējumiem, ko es kā profesionālis darbā vai kā cilvēks ikdienā nodaru citiem

Apdrošināšanas nozare Latvijā

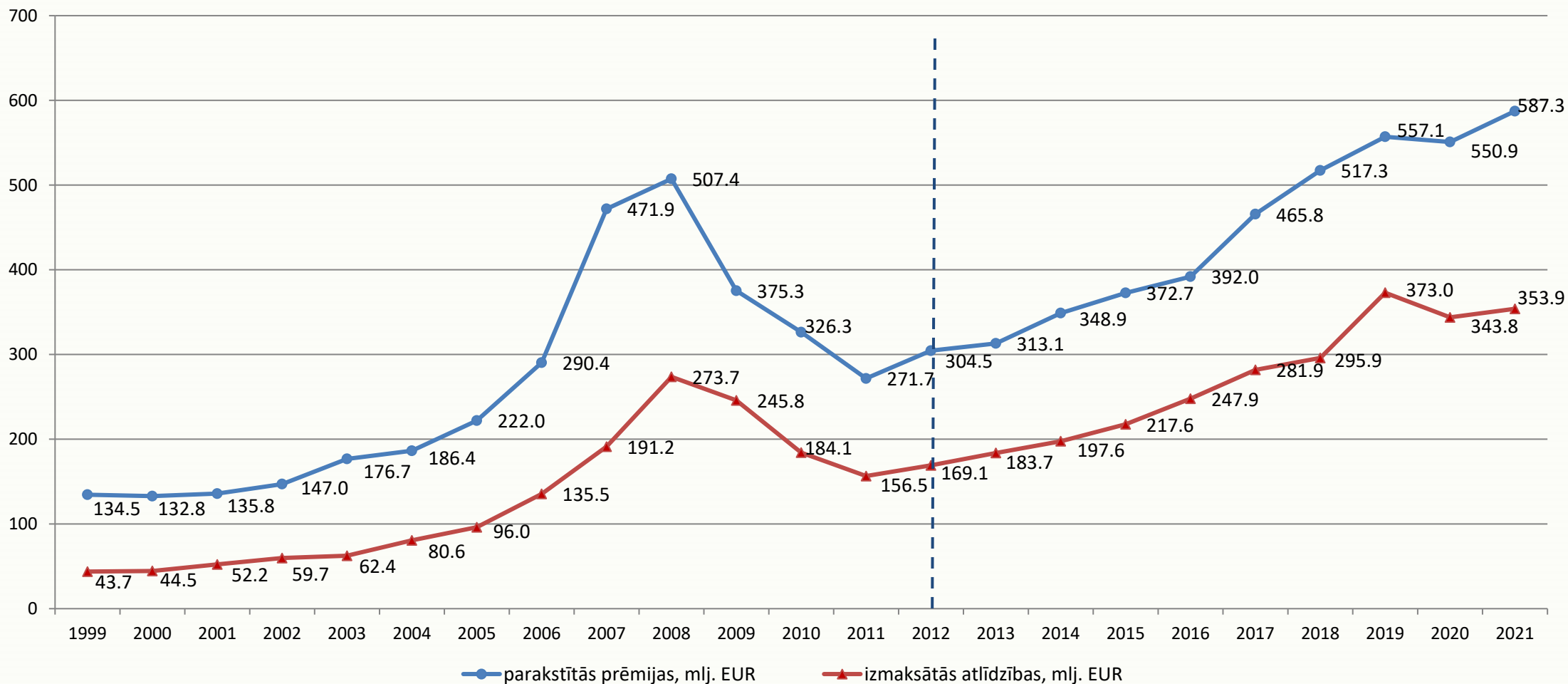
Latvijas apdrošināšanas nozare dod ievērojamu ieguldījumu valsts ekonomikā, nodrošina **darbu aptuveni 3000 cilvēkiem (ar brokeriem un aģentiem ap 6000 cilvēkiem)** un sniedz atbalstu tūkstošiem privātpersonu un uzņēmumu ik gadu.

- 2021. gadā apdrošināšana (prēmijas) Latvijā veidoja **~1,8% no IKP** (faktiskajās cenās).
- 2021. gadā Latvijā vidējā parakstītā **prēmija uz vienu iedzīvotāju** bija **EUR 313** (2020.gadā – EUR 290,5).

Salīdzinājumam: 2019. gadā vidēji Eiropā prēmija uz 1 iedzīvotāju bija **EUR 2085**, un tikai veselības apdrošināšanā vien – **EUR 248**

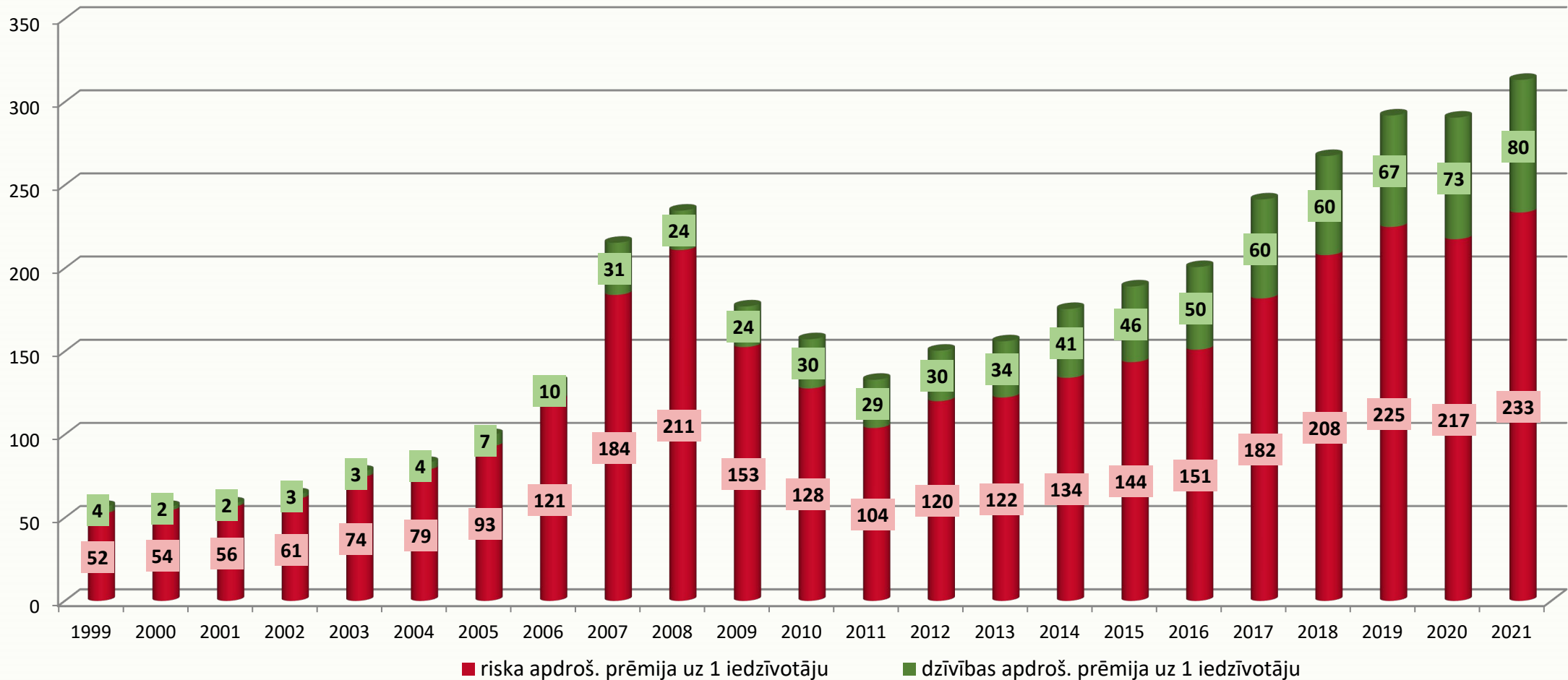
- Latvijā darbojas 4 nedzīvības AAS, 6 ārvalstu apdrošinātāju filiāles (nedzīvības), 2 dzīvības AAS un 4 ārvalstu apdrošinātāju filiāles (dzīvības)

Latvijā darbošos apdrošinātāju bruto parakstītās prēmijas un izmaksātās atlīdzības Latvijā no 1999.-2021.gadam

* līdz 2010. g. beigām apkopotā informācija iekļauj arī datus par apdrošinātāju darbību ārvalstīs; sākot ar 2011. gadu, uzrādīti dati par apdrošinātāju darbību tikai Latvijas teritorijā

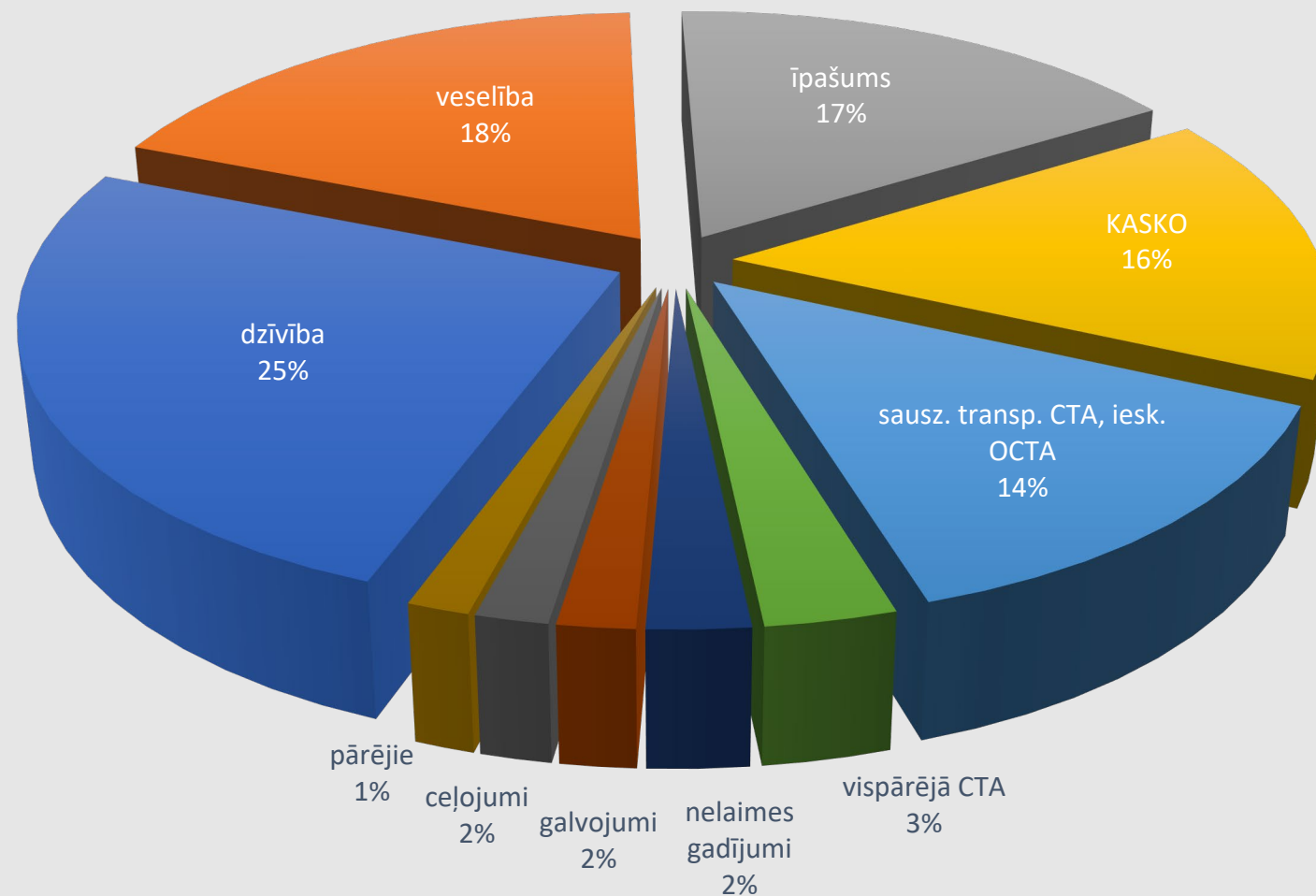
Parakstītās apdrošināšanas prēmijas lielums (EUR) uz 1 iedzīvotāju (*per capita*)

* līdz 2010. g. beigām apkopotā informācija iekļauj arī datus par apdrošinātāju darbību ārvalstīs; sākot ar 2011. gadu, uzrādīti dati par apdrošinātāju darbību tikai Latvijas teritorijā

Apdrošināšanas veidu īpatsvars Latvijas tirgū 2021.gadā pēc parakstīto prēmiju apjoma

Reāla palīdzība klientiem

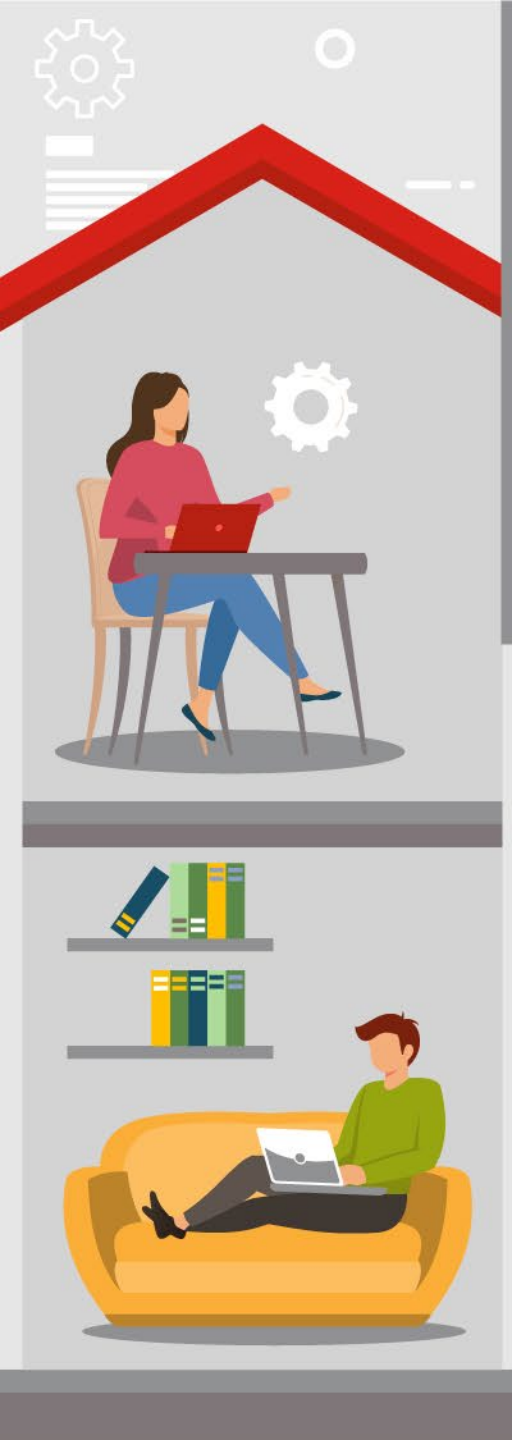
- Latvijā apdrošinātāji ik dienu **atlīdzībās** saviem klientiem Latvijā izmaksā gandrīz **miljonu eiro - 970 tūkstošus eiro**

- Kopš 2004. gada darbojas LAA ombuds, kas izskata klientu – fizisku personu – **sūdzības par atlīdzību** izmaksām. Izskata sūdzību īpašuma, KASKO, nelaimes gadījumu, dzīvības, veselības, ceļojumu un vispārējās civiltiesiskās atbildības apdrošināšanā. Pēdējos gados saņem un izskata vidēji **30 sūdzības**

Covid-19 pandēmijas un kara Ukrainā ietekme

- Attālināto pakalpojumu sniegšana un saņemšana
- Attīstās attālinātais darbs, saziņas platformas, laika ietaupījums
- Trauksme ekonomikā, sarukums arī apdrošināšanas jomā
- Spiediens domāt par produktu satura izmaiņām, piemērojoties klientu vajadzībām, atsevišķos produktos iekļauts Covid-19 risks
- Dažāda ietekme uz apdrošināšanas veidiem – veselības, dzīvības, ceļojumu

Digitalizācija

- Pieejams internets
- Gatavi apdrošinātāji
  - mājaslapas
  - Lietotnes mobilajās ierīcēs
  - E-pasts
- Gatavi klienti
  - 90% gadījumu klienti izvēlētos* attālinātu līguma noslēgšanu – apdrošinātāju mājaslapās, pa e-pastu un mobilajās aplikācijās
  - 34% izvēlētos slēgt līgumus klātienē apdrošināšanas birojā, 21% labprāt izmanto apdrošināšanas aģenta vai brokera pakalpojumus. 10% apdrošināšanu iekļauj kāds cits pakalpojums (kredītkarte, līzings)

Digitalizācijas sniegtās iespējas

- Iespējas klientiem
  - Izpētīt visus apdrošinātāju piedāvājumus – nav jāapstaigā 10 biroji
  - Salīdzināt apdrošināmos riskus un cenas
  - Izvēlēties sev vispiemērotāko polisi par visizdevīgāko cenu
  - Ērta un ātra atlīdzību pieteikšana un saņemšana

- Iespējas apdrošinātājiem
  - Attālinātais darbs – izdevumu ietaupījums
  - Datu apmaiņa ar valsti, piemēram, ar VID par veselības čekiem

Metodiskais materiāls pamatskolai

“PIRMIE SOĻI APDROŠINĀŠANĀ”

Metodiskais materiāls

- **Ērti strādāt**
  - Materiāls skolēniem
  - Darba lapas
  - Ieteikumi skolotājiem
- **Piemērots saturs**
  - Pirmais mācību līdzeklis par apdrošināšanu
  - Autore – skolotāja Anita Jozus
- **Pamatskolām**
  - Piemērots pamatskolēniem, sākot no 6. klases
  - Ja skolēniem nav priekšzināšanu, droši var lietot arī 7.-8.klasē

Vienkārši par sarežģīto

PIRMIE SOĻI APDROŠINĀŠANĀ

Sveiks!

Iepazīstoties ar šo materiālu, Tu uzzināsi,

- ✓ kāpēc ir nepieciešama apdrošināšana,
- ✓ kādi ir apdrošināšanas veidi un kādus riskus tie iekļauj.

Veicot uzdevumus darba lapās, Tu

- palīdzēsi ģimenei izprast, kuru apdrošināšanas veidu izvēlēties,
- izvērtēsi apdrošināšanas radītās iespējas,
- pārbaudīsi savas zināšanas par to, kādus riskus iekļauj katrs apdrošināšanas veids.

Apgūt zināšanas Tev palīdzēs ģimene – tētis Andris, māmiņa Vija un viņu bērni – Māris (15 gadi), Zanda (13 gadi) un mazā Elza (9 mēneši).

Vārds “budžets” ir cēlies no sennormāņu vārda “bougette”, kura nozīme ir “maks”, “soma”, “naudas maiss”. Budžets ir naudas ienākumu un izdevumu plāns kādam noteiktam laika periodam. Budžetu plāno gan cilvēki individuāli, gan ģimenes. Savs budžets ir uzņēmējiem un dažādām iestādēm, kā arī pašvaldībai un valstij. Arī lielām organizācijām, piemēram, Eiropas Savienībai, NATO, ir savs budžets.

Ģimenes budžetā tiek plānoti gan ienākumi, gan izdevumi.

INĀKUMI

IZDEVUMI

Kādi ir apdrošināšanas veidi?

Kā darbojas apdrošināšana?

Piemēri no skolēnu dzīves

Māris un Zanda uz skolu dodas ar motorrolleri, jo Mārim ir jau 15 gadi un ir tiesības to vadīt. Kā Tu domā, vai viņa transporta līdzeklim, tāpat kā vecākiem piederošajai automašīnai, ir nepieciešama apdrošināšana?

Sauszemes transporta līdzekļu apdrošināšanas veidi

OCTA

OCTA – CITAM CIETUŠAJAM

- zaudējumi citu cilvēku īpašumam (arī transporta līdzeklim) un veselībai
- cilvēkam nodarītais nemantiskais kaitējums

Tiek apdrošināta transporta līdzekļa īpašnieka atbildība, ja tas ceļu satiksmes negadījumā ar transporta līdzekli nodarīs zaudējumus cita cilvēka īpašumam un/vai veselībai. Tā ir obligāta visiem transporta veidiem, kuri ir ceļu satiksmes dalībnieki Latvijā.

Šos izdevumus cietušajam atmaksās Tavs apdrošinātājs.

KASKO

KASKO – PAŠAM

- transporta līdzekļa bojājumi dažādu risku gadījumā – uguns, dabas stihijas, priekšmetu uzkrīšana, trieciens vai cita iedarbība
- citu cilvēku Jaunprātīga rīcība
- dzīvnieku, putnu nodarīti bojājumi
- zādzība, laupīšana, apzagšana
- palīdzība uz ceļa
- numura zīmes, atslēgu pazaudēšana un aizvietošana
- nomas auto, kamēr personiskais tiek remontēts

Atmaksā īpašniekam transporta līdzeklim nodarītos zaudējumus transporta līdzekļa bojājuma, laupīšanas vai zādzības gadījumā.

Analīzē un izvērtē!

1. Vasarā ģimene dzīvo laukos privātmājā. Māja atrodas skaistā vietā upes krastā. Mājai ir krāsns apkure. Tēta vaļasprieks ir biškopība.

2. Ziemā ģimene dzīvo pilsētā daudzdzīvokļu mājā, dzīvoklis atrodas piecstāvu mājas trešajā stāvā.

Ģimene ir ļoti mobila. Vecākiem pieder personiskā automašīna, Mārim ir...

Ērti lietojams materiāls

- Ērti lietojams
  - Darba lapas paredzētas lietošanai elektroniskā veidā, taču tās iespējams arī izdrukāt un lietot papīra formā.

- Materiāls ir pieejams:
  - Latvijas Apdrošinātāju asociācijas vietnē www.laa.lv
  - Latvijas Bankas vietnē Naudas skola www.naudasskola.lv

[Izproti](#) ▾[Skaties](#) ▾[Klausies](#) ▾[Spēlē](#) ▾[Piedalies](#) ▾[Skolotājiem](#)

"Mana ekonomika" skolotājiem

Metodika skolotājiem

Lai veicinātu mācību procesā labāk integrēt un apgūt mācību līdzeklī "Mana ekonomika" ietvertās ekonomikas tēmas, pieredzējuši metodiķi izstrādājuši metodiskos ieteikumus darbam no 1. līdz 12. klasei. Ielogojies savā profilā, izmantojot E-klase vai MyKoob kontu!

[Ienāc ar](#) E-klase [→](#)[Ienāc ar](#) Mykoob [→](#)

The screenshot shows the website interface for 'Mana ekonomika'. At the top left is the logo 'MANA EKONOMIKA'. At the top right, there is a dropdown menu set to '4.-6. klase' and a link 'Uz skolēniem' with a sub-link 'Iziet no sistēmas'. The main content area is divided into a left sidebar and a main panel. The sidebar lists various topics: 'Par Mana ekonomika', '1. Resursu ierobežotība', '2. Tīrgus un cena', '3. Darba tīrgus', '4. Uzņēmējs', '5. Valsts nepieciešamība', '6. Skolas un pašvaldības budžets', '7. Nauda', '8. Bankas', 'Banku loma' (highlighted), 'Uzkrājumi', 'Procentu likmes', and '9. Labklājība'. The main panel has a heading 'Vai krāt var tikai zeķē?' and a sub-heading 'Banku loma'. Below this is a section 'Mācību uzdevumi' with a list of tasks: 'Skaidro, ar ko krājas atšķiras no bankas.', 'Saprot, kas ir noguldījumi un kā tie veidojas.', 'Nosauc populārākos banku piedāvātos pakalpojumus.', and 'Skaidro, kā šie pakalpojumi mums palīdz ikdienā, t.sk. kā banka var palīdzēt uzkrājumu veidošanā.' Below that is a section 'Nepieciešamie resursi' with a list of resources: '1. pielikums. Stāsts no digitālā mācību līdzekļa "Mana ekonomika".', '2. pielikums. Stāsts no digitālā mācību līdzekļa "Mana ekonomika" (turpinājums).', '3. pielikums. Plāns bukleta izveidei.', '4. pielikums. Darba lapa "Noguldījumi".', '5. pielikums. Jautājumi zināšanu pārbaudei.', 'Mācību līdzeklis "Finanšu prasības jautājumu apguvei 10-11 gadus veciem bērniem" - "Apmiņģ bankas klients";', and 'Latvijas Bankas spēle "Kas bankā iekšā?";'.

4.-6. klase

Mana ekonomika

Naudas skola

Banku loma

jeb (tiešā saite)

<https://www.naudasskola.lv/mana-ekonomika/skolotajiem/limeni/4-6/bankas/banku-loma>

www.naudasskola.lv

Papildinformācija skolotāja darbam

- Informācija par ISIC karti (pieejama: <https://www.isic.lv/iv/pieteikties/info-isic-skolena>).
- Informācija par skolēniem piedāvātajām maksājumu kartēm Latvijā, piemēram, SEB Latvija video <https://www.youtube.com/watch?v=7KwJN47ztWo> vai
- Swedbank informācija jauniešiem <https://www.swedbank.lv/private/home/segments/youth?language=LAT>.

• Metodiskais materiāls "Pirmie soļi apdrošināšanā"

Autori: Latvijas Apdrošinātāju asociācija (LAA) sadarbībā ar skolotāju Anitu Jozus.

Apdrošināšana ir viens no finanšu pakalpojumu veidiem. Tā var pasargāt konkrētu cilvēku un viņa ģimeni no papildu izdevumiem, kas var rasties dažādu negadījumu rezultātā. Cilvēki apdrošina to, kas, viņuprāt, ir vērtīgs un pakļauts negadījuma riskam.

Iepazīstoties ar šo materiālu, skolēni uzzinās:

- kāpēc ir nepieciešama apdrošināšana,
- kādi ir apdrošināšanas veidi un kādus riskus tie iekļauj.

Metodiskais materiāls "Pirmie soļi apdrošināšanā" ir paredzēts darbam ar **vispārizglītojošo skolu pamatskolas vecuma skolēniem, sākot no 6. klases**. Tas ir izmantojams sociālajā un pilsoniskajā mācību jomā un klases stundās, lai papildinātu skolēnu zināšanas finanšu prātībā, attīstītu kritisko domāšanu, pieņemot pārdomātus lēmumus nākotnē, izvēloties un izmantojot dažādus riska mazināšanas instrumentus.

Metodiskajā materiālā ir iekļauts:

- **informatīvs materiāls skolēnam, četras darba lapas** (pieejamas arī publiskajā sadaļā skolotājiem "Noderīgi materiāli" - "Pirmie soļi apdrošināšanā");
- **ieteikumi skolotājiem** (t.sk. atbildes uzdevumiem darba lapās).

 Ieteikumi skolotājam: metodiskā līdzekļa mērķi, atbildes darba lapu uzdevumiem, vērtēšana

Metodiskajā materiālā ir iekļauts:

- **informatīvs materiāls skolēnam, četras darba lapas** (pieejamas arī publiskajā sadaļā skolotājiem "Noderīgi materiāli" - "Pirmie soļi apdrošināšanā");
- **ieteikumi skolotājiem** (t.sk. atbildes uzdevumiem darba lapās).

Ieteikumi skolotājam: metodiskā līdzekļa mērķi, atbildes darba lapu uzdevumiem, vērtēšana

Metodiskais līdzeklis "Pirmie soļi apdrošināšanā" (visi materiāli)

Uzdevumi darba lapās skolēniem

- palīdzēs izprast, kuru apdrošināšanas veidu izvēlēties,
- veicinās izvērtēt apdrošināšanas radītās iespējas,
- pārbaudīt savas zināšanas par to, kādus riskus iekļauj katrs apdrošināšanas veids.

Spert pirmos soļus apdrošināšanas pasaulē palīdzēs ģimene – tētis Andris, māmiņa Vija un viņu bērni – Māris (15 gadi), Zanda (13 gadi) un mazā Elza (9 mēneši).

Tiešā saite uz metodisko materiālu skolotājiem
[informacija-skolotajam \(latvijasbanka.lv\)](http://www.naudasskola.lv)

LATVIJAS APDROŠINĀTĀJU ASOCIĀCIJA

PALDIES PAR UZMANĪBU!